

კომერციული ბანკის ფინანსური მდგომარეობის გამჭვირვალობის წესი

დამტკიცებულია:

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის
2006 წლის 23 მაისის N145 ბრძანებით

შეტანილია ცვლილება:

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის
2007 წლის 24 ოქტომბრის N278 ბრძანებით

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. ქვეყანაში საბაზრო დისციპლინის განმტკიცებისა და საბანკო სექტორისადმი საზოგადოების ნდობის ამაღლებისათვის ერთ-ერთი აუცილებელი პირობაა საბანკო სექტორის ფინანსური მდგომარეობის გამჭვირვალობა.

2. საბანკო სექტორის ფინანსური მდგომარეობის გამჭვირვალობა მიიღწევა კომერციული ბანკების მიერ ფინანსურ ანგარიშგებათა საჯაროობით.

3. კომერციული ბანკების ფინანსური ანგარიშგებების საჯარო გამოქვეყნება ხელს შეუწყობს თითოეული ბანკის საქმიანობის გამჭვირვალობას და დაინტერესებულ პირთა ფართო ფენების ინფორმირებას ბანკის საქმიანობის შედეგებისა და ფინანსური მდგომარეობის, მისი ცვლილების, ასევე ბანკის მიერ მომხმარებლისათვის შეთავაზებული საბანკო პროდუქტებისა და სხვათა შესახებ. კომერციული ბანკების ფინანსურ ანგარიშგებათა საჯაროობა დაეხმარება დაინტერესებულ პირებს ეკონომიკური გადაწყვეტილების მიღებაში, რაც დადებით ასახვას პოვნებს როგორც თავად ბანკის, ისე საზოგადოების ეკონომიკურ განვითარებაზე.

4. კომერციული ბანკების ფინანსური მდგომარეობის გამჭვირვალობის გაუმჯობესებისათვის ბანკები ვალდებული არიან წლიური აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნების პარალელურად განახორციელონ

ფინანსური ანგარიშგებების გამოქვეყნება კვარტალურად.

5.ეს წესი შემუშავებულია „საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონისა და „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნათა საფუძველზე, რომლის მიზანია მოაწესრიგოს კომერციული ბანკების მიერ ფინანსურ ანგარიშგებათა გამოქვეყნებასთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები.

6.ამ წესის მოთხოვნების შესრულება სავალდებულოა საქართველოში მოქმედი ყველა კომერციული ბანკისათვის (შემდგომში – ბანკი).

მუხლი 2. ბანკის ფინანსური ანგარიშგებათა გამოქვეყნება

1.ფინანსური მდგომარეობის გამჭვირვალობის უზრუნველყოფის მიზნით ბანკმა უნდა გამოაქვეყნოს კვარტალურად – მარტის, ივნისის, სექტემბრის, აგრეთვე აუდიტირებული წლიური ფინანსური ანგარიშგებები.

2.ბანკის ფინანსური ანგარიშგებები ექვემდებარება:

ა)გამოქვეყნებას ბეჭდვით ორგანოში;

ბ)განთავსებას ბანკის საკუთარ ვებგვერდზე, თუ ასეთი გვერდი ბანკს აქვს;

გ)განთავსებას ეროვნული ბანკის ვებგვერდზე.

3.ბანკის ფინანსური ანგარიშგებები უნდა გამოქვეყნდეს:

ა)კვარტალური – საანგარიშგებო კვარტალის დამთავრებიდან 30 კალენდარული დღის განმავლობაში;

ბ)წლიური აუდიტირებული – გარეაუდიტორული დასკვნის მიღებიდან 30 კალენდარული დღის განმავლობაში.

4.კვარტალური და აუდიტირებული წლიური ფინანსური ანგარიშგებები უნდა გამოქვეყნდეს ამ წესის დანართის შესაბამისად.

5.აუდიტირებულ წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ერთად ბანკმა უნდა გამოაქვეყნოს გარეაუდიტორების მიერ მომზადებული აუდიტორული დასკვნა.

მუხლი 3. ბანკების ვალდებულება

1.ბანკი ვალდებულია:

ა)ყოველწლიურად მოიწვიოს გარეაუდიტორი და უზრუნველყოს წლიური ფინანსური ანგარიშგების გარეაუდიტორული შემოწმება აუდიტის საერთაშორისო

სტანდარტებისა და ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად არა უგვიანეს საანგარიშგებო წლის დამთავრებიდან 3 (სამი) თვის განმავლობაში;

ბ) უზრუნველყოს ამ წესის მე-2 მუხლით გათვალისწინებული მოთხოვნების დადგენილი ფორმითა და დადგენილ ვადებში შესრულება;

გ) წარუდგინოს ეროვნულ ბანკს ინფორმაცია იმ ბეჭდვითი ორგანოს დასახელებისა და ნომრის შესახებ, რომელშიც გამოქვეყნებული იქნება ბანკის კვარტალური და წლიური აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგებები, აგრეთვე გამოქვეყნებული კვარტალური და წლიური აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგებების ელექტრონული ვერსია მისი ეროვნული ბანკის ვებგვერდზე განთავსების მიზნით;

დ) უზრუნველყოს ამავე პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით მოთხოვნილი ინფორმაციის ეროვნულ ბანკში წარდგენა არა უგვიანეს ბეჭდვით ორგანოში საჯარო გამოქვეყნებიდან 5 (ხუთი) კალენდარული დღის განმავლობაში.

2. კომერციული ბანკის მიერ გამოქვეყნებული ფინანსური ანგარიშგებების საქართველოს ეროვნული ბანკის ხელთ არსებულ ინფორმაციასთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, ბანკი ვალდებულია ეროვნული ბანკიდან აღნიშნულის თაობაზე წერილობითი შეტყობინების მიღებიდან 10 (ათი) კალენდარული დღის განმავლობაში გამოაქვეყნოს რეალური ფინანსური ანგარიშგება.

მუხლი 4. ეროვნული ბანკის უფლებამოსილება

1. ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია შეამოწმოს ასრულებს თუ არა ბანკი ამ წესით დადგენილ მოთხოვნებს.

2. ბანკის მიერ ამ წესით გათვალისწინებული მოთხოვნების დადგენილ ვადებში შეუსრულებლობის შემთხვევაში ეროვნული ბანკი გამოიყენებს „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 30-ე მუხლით გათვალისწინებულ სანქციებს ფულადი ჯარიმების ჩათვლით.

მუხლი 5. ეკონომიკური მაჩვენებლების განმარტებანი და გაანგარიშება

1. ამ წესის დანართის N 4 ცხრილში მოცემულ ეკონომიკურ მაჩვენებლებს აქვთ შემდეგი განმარტებანი და გაანგარიშება:

ა) პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი – ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესით განსაზღვრული ბანკის პირველადი კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით

შეწონილ აქტივებთან;

ბ)საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი – ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესით განსაზღვრული ბანკის საზედამხედველო კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებთან;

გ)რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები – ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესით განსაზღვრული რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები;

დ)მთლიანი აქტივები – საბალანსო უწყისით გათვალისწინებული მთლიანი აქტივები;

ე)მთლიანი ვალდებულებები – საბალანსო უწყისით გათვალისწინებული მთლიანი ვალდებულებები;

ვ)სააქციო კაპიტალი – საბალანსო უწყისით გათვალისწინებული სააქციო კაპიტალი;

ზ)ლიკვიდური აქტივები – ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესით განსაზღვრული ფულადი სახსრები და ისეთი სახის აქტივები, რომლებსაც აქვთ ფულად სახსრებად მყისიერად (სწრაფად) გადაქცევის უნარი და შესაძლებლობა;

თ)მიმდინარე და მოთხოვნამდე დეპოზიტები – საბალანსო უწყისით გათვალისწინებული მიმდინარე და მოთხოვნამდე დეპოზიტების ჯამი;

ი)მთლიანი სესხები – საბალანსო უწყისით გათვალისწინებული მთლიანი სესხები;

კ)შმდრ – საბალანსო უწყისით გათვალისწინებული სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი, რომელიც იქმნება ბანკის მიერ სესხების შესაძლო დანაკარგების დასაფარავად, არაიდენტიფიცირებული და იდენტიფიცირებული ზარალისათვის;

ლ)უმოქმედო სესხები – მთლიანი სესხებიდან ბანკის მიერ არასტანდარტული, საეჭვო და უიმედო კატეგორიად კლასიფიცირებული სესხების ჯამი;

მ)მთლიანი სესხების წლიური ზრდის ტემპი – საანგარიშგებო პერიოდის მთლიანი სესხების მოცულობას გამოკლებული საანგარიშგებო წლის დასაწყისისათვის არსებული მთლიანი სესხების მოცულობა და გაყოფილი საანგარიშგებო წლის დასაწყისისათვის არსებული მთლიანი სესხების მოცულობაზე;

ნ)წმინდა მოგება – მოგება-ზარალის უწყისით გათვალისწინებული წმინდა მოგება;

ო)მთლიანი საპროცენტო შემოსავლები – წლიურად გადაანგარიშებული მთლიანი საპროცენტო შემოსავლები;

პ)მთლიანი საპროცენტო ხარჯები – წლიურად გადაანგარიშებული მთლიანი საპროცენტო ხარჯები;

ჟ)საოპერაციო შედეგი – წლიურად გადაანგარიშებული ბანკის ყოველდღიური საოპერაციო საქმიანობისგან მიღებული შედეგი, რომელიც გამოითვლება როგორც წმინდა საპროცენტო შემოსავალს მიმატებული მთლიანი არასაპროცენტო შემოსავლები გარდა დილინგური ფასიანი ქაღალდებიდან, საინვესტიციო ფასიანი

ქალაქებიდან, სავალუტო სახსრების გადაფასებიდან და ქონების გაყიდვიდან მიღებული მოგება/ზარალისა, და გამოკლებული მთლიანი არასაპროცენტო ხარჯები; რ)წმინდა საპროცენტო მარჟა – წლიურად გადაანგარიშებული წმინდა საპროცენტო შემოსავალი შეფარდებული საშუალო წლიურ აქტივებთან;

ს)უკუგება საშუალო აქტივებზე – წლიურად გადაანგარიშებული წმინდა მოგება შეფარდებული საშუალო წლიურ აქტივებთან;

ტ)უკუგება საშუალო კაპიტალზე – წლიურად გადაანგარიშებული წმინდა მოგება შეფარდებული საშუალო წლიურ სააქციო კაპიტალთან.

2.ამ წესის დანართის N4 ცხრილში მოცემული ეკონომიკური მაჩვენებლები გამოსახება პროცენტებით. ეკონომიკური მაჩვენებლების შესადარისობისათვის, მათ განგარიშებაში მონაწილე ფინანსური მონაცემები აიღება საშუალო წლიური ან წლიურად გადაანგარიშებული მნიშვნელობით.

3.საბალანსო მაჩვენებლების საშუალო წლიური მნიშვნელობა გაიანგარიშება როგორც წლის დასაწყისიდან საანგარიშებო პერიოდის ბოლომდე შემავალი თვეების მიხედვით არსებული მონაცემების საშუალო არითმეტიკული. კერძოდ:

ა)მარტი-(01, 02 და 03 თვეების მონაცემების ჯამი)/3;

ბ)ივნისი-(01, 02 ,03, 04, 05 და 06 თვეების მონაცემების ჯამი)/6;

გ)სექტემბერი-(01, 02 ,03, 04, 05, 06, 07, 08 და 09 თვეების მონაცემების ჯამი)/9;

დ)წლიური (დეკემბერი)-(01, 02 ,03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11 და 12 თვეების მონაცემების ჯამი)/12.

4.მოგება-ზარალის უწყისის მაჩვენებლების წლიურად გადაანგარიშება წარმოებს საანგარიშებო პერიოდის მოგება-ზარალის უწყისის შესაბამისი მონაცემის გამრავლებით ქვემოთ მითითებული სქემით მოცემულ კოეფიციენტზე:

ა)მარტი - *4/1;

ბ)ივნისი - *4/2;

გ)სექტემბერი - *4/3;

დ)წლიური (დეკემბერი) - *4/4.

5. ამ წესის დანართის N5 ცხრილში მოცემულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი განმარტებანი:

ა) ბენეფიციარი – პირი, რომელიც კანონის ან გარიგების საფუძველზე იღებს ფულად ან სხვა სახის სარგებელს და ამ სარგებლის სხვა პირისთვის გადაცემის ვალდებულება არ გააჩნია;

ბ) არაპირდაპირი მონაწილეობა – კომერციული ბანკის საწესდებო კაპიტალში წილის ფლობა შესაბამისი მესამე პირის მეშვეობით.